

SVARSTYMAI, SIŪLYMAI

PASVARSTYKIME NAUJADARĄ *ATMINTYNAS*

Neretai koks nors naujas terminas pradedamas vartoti staiga ir visuotinai, lyg kokiai užtvankai griuvus. Taip atsitinka tada, kai termino trūkumas jau kurį laiką daugeliui žmonių trukdo glaustai ir tiksliai reikšti mintis, tiesiog slegia. Pavyzdžiui, nejaugi galėjome *visuomenės informavimo priemonės* vadinti terminu *mass media*? Tuo pat prigijo neblogas terminas *žiniasklaida*. Deja, neretai mažai tepasvarsčius pasistengiama pasielgti panašiai, nors nesame taip prispirti.

Ar vertėjo kompiuterijos terminą *atmintis* keisti terminu *atmintinė*? Vargu. Lietuvių kalboje *atmintinė* – tai tik knygelė ar raštas su trumpomis žiniomis apie ką nors. (Nejaugi ketinama visiškai pakeikti buvusią šio žodžio reikšmę, ją priskiriant tik terminui *atmena*?) Žinoma, ši termino reikšmė galėtų būti nežymiai keičiama, papildoma. Pavyzdžiui, kad reikštų ir (laikinių) pastabų ar užrašų knygelę. Ne kažin ką daugiau. Tad ir kompiuterijoje tas terminas tegali reikšti tik panašių požymių dalykų, bet ne milžiniškos talpos pagrindinės atminties įtaisą arba dar didesnės talpos antrinės atminties įtaisą. Na, žinoma, kad norima labai aiškiai skirti patį atminties įtaisą nuo jo funkcijos – atminties. Pats ketinimas nėra smerktinas, bet „ką darai – daryk gerai“.

Nemažos talpos atminties įtaisui trumpai pavadinti kur kas geriau tiktų terminas *atmintynas*. Rūšiniai terminai būtų: *pagrindinis atmintynas*, *antrinis atmintynas*, *magnetinis atmintynas*, *regeneracinis atmintynas*, *laisvosios kreipties (RAM) atmintynas*, *pastovusis atmintynas*, *operatyvusis atmintynas* ir pan. *Pagrindinį atmintyną* sudarytų *atminties* ar *atmintyno moduliai*. Be abejonės turės savo funkciją ir terminai *pastovioji atmintis*, *operatyvioji atmintis*, *virtualioji atmintis*.

Žodžių išteklius reikia taupyti, bet juos vis nerūpestingai spartuoliškai švaistome. Vis nepasvarstome, ar nauja termino teiktis tikrai nepriekaištinga, ar to termino sandara nėra tokia, kad jis visai kitą sąvoką tobulai pavadintų. Tų dalykų nežiūrint vis atsitinka taip, kad

tinkamiausias terminas naujai sąvokai reikšti jau yra užimtas ir dar sąvokų sistemos logika sujaukta. Ar nebus taip ir su *atmintine*?

Be to, kaip versime anglišką kompiuterijos terminą *clipboard*? Nejaugi taip, kaip dažniausiai daroma – tiesiog vartojamas angliškasis terminas arba jis rašomas kabutėse, arba bandoma diegti dvižodį ne-taupų ir netikslų terminą *laikinoji saugykla*? Kaip tik čia tiktų terminas *atmintinė*. *Atmintinė* galėtų reikšti visai mažos talpos *atminties įtaisą*, pavyzdžiui, *registrą*.

Stasys ZAJANKAUSKAS